

БИБЛИОТЕКИ БИБЛИОТЕКАРИ ИНФОРМАЦИЯ АСОЦИАЦИЯ

Списание на

Год. VI, бр. 6, декември 2016

Българската библиотечно-информационна асоциация

ОНЛАЙН



Библиотека



Library



поглед върху
библиотеките от
бъдещето

сътрудничество
и иновации в
библиотеките

библиотерапевтична
дейност
в библиотеките

през призмата на
информационната
наука

ИЗДАТЕЛ

Българска библиотечно-
информационна асоциация

София 1037

бул. Васил Левски 88, стая 73

тел. 02 841 24 87

bbia@lib.bg

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Ваня Грашкина, председател

Албена Ихтиманска

Биляна Яврукова

Мария Младенова

Милена Миланова

Надежда Груева

Спаска Тарандова

ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР

Антоанета Димитрова

0885 311 836

adimitrova@lib.bg

Периодичност:

6 броя годишно

ISSN 1314-7285

© Материалите, използвани в списанието, са авторски и правата върху тях принадлежат на издателя. Разпространяването и публикуването на целите текстове или на части от тях без изричното писмено разрешение на редакцията водят до правните последици, предвидени в Закона за авторското право и сродните му права.

www.lib.bg/publish/Списание



Съдържание

Актуално

Преглед на иновациите
в обществените библиотеки
(Независим доклад, част от
„Поглед върху библиотеките от
бъдещето“, поръчан от Съвета по
изкуствата на Англия)
Ipsos MORI, Shared Intelligence

3

ББИА

Къде са библиотеките
в националната ни културна и
образователна политика?
ББИА

12

Професия

Уикипедия за библиотекари
Уикипедия

14

Наръчник за библиотерапевтичната
дейност в библиотеките
Събина Ефтимова

16

Професионални форуми

Национален форум за бъдещето на
обществените библиотеки в НДК
Спаска Тарандова

18

Балканска мрежа за сътрудничество
и иновации в библиотеките
Анна Попова

23

Проекти

Литература на несъгласието и
съвременност
(За един проект на Регионална
библиотека „Стилиан Чилингиров“ –
Шумен)
Татяна Вътова

26





Библиотеката – посредник в образователната интеграция на деца от ромската общност
(Нов проект на Регионална библиотека „Дора Габе“ – Добрич)
Тонка Иванова, Надя Стефанова

27



Пътят към библиотеката
Фондация „Глобални библиотеки – България“

30

Глобус

Библиотечната система на Барселона
Милена Марковска

31

Великият немски библиотекар Готфрид Вилхелм Лайбниц (1646 – 1716)
(По случай 400 години от смъртта му)
Мария Младенова

32



Отзиви

През призмата на информационната наука
(Сборник, посветен на седемдесет годишния юбилей на доцент Нина Шуманова)
Елица Лозанова-Белчева

38

За един забравен възрожденец и библиографията за него
Елена Янакнева

41

Календар „Дати и събития 2017“
Ангелина Ставрева

43



Библиотечната система на Барселона

Милена Марковска / m_markovska@abv.bg
ГБ „Паусий Хилендарски“ – Асеновград

В изпълнение на проект „Повишаване на обучителния капацитет на мениджъри и служители в общинските библиотеки“ на Фондация „Глобални библиотеки – България“, финансиран по Програма Еразъм+ в партньорство с консорциум „Модерни библиотеки“, включващ 7 общински библиотеки от Асеновград, Димитровград, Исперих, Казанлък, Карлово, Котел и Самоков, мениджъри и служители на библиотеките преминаха обучение по модерен библиотечен мениджмънт и иновативни библиотечни услуги в Барселона, Испания. Библиотечните специалисти имаха възможността да се запознаят с работата на шест обществени библиотеки и функционирането на библиотечната система на Барселона.



Барселона е столицата на автономната испанска област Каталуня и административен център на провинция Барселона. С населението си от 1 611 822 жители е втори по големина град в Испания и единадесети в Европейския съюз. Град с богата история, култура и архитектура, който привлича голям поток туристи, създаващи сериозни битови затруднения на местното население. Усилията на местната власт са насочени към връщането на града на местните жители и част от тази политика е влагането на сериозни инвестиции в библиотечната система на града.

В Барселона е изградена мрежа от 40 обществени библиотеки (в близко време предстои да бъдат открити още три нови библиотеки), в които работят повече от 350 служители. Със своите приблизително 50 000 квадратни метра площ библиотеките са „най-големия културен обект в града.“ Повече от 45% от населението на Барселона са потребители на библиотечните услуги, а средно 20 000 души

посещават библиотеките в града всеки ден. Повеќе от 65 000 годишно са участниците в културните дейности. Инвестицията за библиотеките в града възлиза на повече от 100 млн. евро, а годишните оперативни разходи са около 17 евро на човек от населението. Библиотеките предоставят разнообразни иновативни и традиционни програми и услуги, като всички предлагат Wi-Fi. Мултимедийните библиотеки, които предоставят обучения по ИКТ за деца, младежи, възрастни, специалисти и за бизнеса са 27, а 19 библиотеки разполагат със зали за обучения, отворени от 21 до 1 ч. през нощта.

Библиотеките в Барселона са локално публично социално пространство, отворено за всички, стимулиращо връзката между потребителите и участието им в дейностите. Чрез разнообразни форми се осигурява демократичен достъп до информация, трансфер на знания, обучение, учене през целия живот, самостоятелно учене и отпочиване. Библиотеката е активен промоутър, доставчик на услуги с голямо въздействие върху цялото общество. Тя насърчава колективните инициативи, подпомага социалното сближаване, свързано с културния календар на града в глобализиращото се общество.

Основополагащ за съвременното състояние на мрежата от обществени библиотеки е Планът за 10-годишно развитие „Библиотеките на Барселона 1998 – 2010. Библиотеките на ХХ век от информация към знание.“ Предпождащите създаването му анализи показват, че годишната посещаемост на обществените библиотеки в Барселона, които тогава наброяват 18, е значително по-ниска от тази в подобни европейски градове. Като причини се отбелязват културните различия и навици на населението, но най-вече силно конкурентната среда и липсата на съвременни технологии, които да отговарят на специфичните нужди. Изготвената стратегия предвижда всеобхватна реформа, която да доведе до значителен ръст в потреблението на библиотечните услуги. Стратегията представя модерна визия на библиотека, предлага нов модел на управление на библиотеките чрез коопериране и координиране.

Документът определя характеристиките на мрежата и разпределението на отговорностите и задълженията по отношение на изпълнението на целите. Очертава се рамката на конкурентната среда и важната роля на библиотеките в консолидирането на стратегически съюзи, вместо създаването на пряка конкуренция. Особена значимост има сътруд-

ничесството с малкия бизнес, в което библиотеката се явява като агент за доставка на знания, бизнес информация, предоставяне на индустриални данни, регионална информация, техники за управление в замяна на подкрепа и финансиране от страна на бизнеса. В новата концепция библиотеките са част от образователния процес и образователните структури, които насърчават нови грамотности. Те са част от творческата индустрия, точки за достъп до местната култура, местен информационен център. Иновативните услуги поставят акцент върху новите технологии, уязвимите групи в обществото, децата и младежите.

За да се гарантира изпълнението на стратегията, на 10 януари 2001 г. към Министерството на културата на област Каталуня е създаден Консорциум на библиотеките на Барселона, който управлява и координира работата на двете библиотечни мрежи – на Барселона и на провинциите. Основната задача на Консорциума е да доведе процеса на растеж и модернизация на мрежата от обществени библиотеки в сътрудничество със заинтересованите страни до очертаните в стратегията показатели.

Библиотечната мрежа на Барселона се състои от Централна библиотека, изградена във всеки район на града и квартални филиали към нея, които се определят съобразно броя жители и специфики като гъстота и достъпност. Моделът на библиотечната мрежа се основава на иновативност, кооперация и координиране. Всяка библиотека предлага минимален обем общи услуги и допълнителни, които са съобразени с особеностите и потребностите на района, а също е профилирана и това е предпоставка за силно развитото междубиблиотечно заемане.

В изпълнението на стратегията са обновени и разширени съществуващите библиотечни сгради,

проектирани и изградени са много нови. Страдите са отворени пространства, привлекателни, привлекателни, леснодостъпни и гъвкави, така че да отговарят на нуждите на хетерогенна аудитория. В тях са обособени зони за различни услуги, организирани и обозначени по начин, който да улесни използването и да създаде безопасност и комфорт на потребителя, „който да го покани да се върне“. Като част от инфраструктурата библиотеки се създават в т. нар. „социални острови“, които включват магазини, обществени центрове, домове за възрастни, паркове, спортни площадки и др.

Библиотеките се ръководят от директор и имат само един или двама библиотекари. Останалите служители са специалисти в различни области, подбрани съобразно профила и услугите на конкретната библиотека. Един път в годината Консорциумът открива процедура, в която всяка библиотека заявява от какви кадри има нужда и това дава възможност специалисти от една библиотеката да бъдат пренасочени в друга. Работата на библиотечния персонал е ориентирана към потребителя. Новите книги постъпват обработени от издателствата. Директорите не извършват финансови операции. Планират и подават заявки към Консорциума и получават всичко необходимо в натура.

Много впечатления могат да бъдат изразени и споделени за услугите и начина на функциониране на барселонските библиотеки. За нас, българските библиотекари, участващи в проекта, беше изключително вълнуващо да се запознаем и докоснем до една друга реалност, да отнесем частица със себе си и да се опитаем да я пресътворим в нашата реалност. Да си пожелаем успех!

Ключови думи: библиотечни мрежи, испански библиотеки

Великият немски библиотекар Готфрид Вилхелм Лайбниц (1646 – 1716)

По случай 400 години от смъртта му

*Мария Младенова / mladenovamaria@abv.bg
УниБИТ*

Увод

Готфрид Вилхелм Лайбниц е световноизвестен немски философ, математик, логик, физик, изобретател, историк, юрист, езиковед и дипломат, чиито теоретични разработки и практически изобретения в значителна степен оказват влияние върху редица съвременни науки. Основател е на първата в света

Академия на науките в Берлин (1700) и е първият неин председател. Почетен чуждестранен член е на Френската академия на науките (1675) и на Лондонското кралско общество, пред което представя конструиран от него механичен калкулатор, върху който работи продължително.¹

¹ Радев, Ради Д. и др. Философите : Кратък речник / Ради Радев, Иван Стефанов, Александър Личев. – София, 1992, с. 120.